

**Efter folketingsvalget:
Hvad nu med ligestilling og integration?
Hvad kan vi forvente af den nye regering?
Hvad er udfordringerne?**

I søndags bragede det ud af højtalerne, at ligestillingsminister Eva Kjær Hansen nu i forbindelse med 8. marts virkelig ville gøre en indsats for at mindske den undertrykkelse, som minoritetskvinderne må udholde i deres parforhold. En stort anlagt kampagne skal oplyse om minoritetskvinders muligheder for at kræve ligestilling i hjemmet og som yderste konsekvens lade sig skille fra en undertrykkende ægtefælle.

Jubii! Nu sker der noget. Ligestillingsministeren træder i karakter og lægger effektivt ud, så nu skal der nok blive ligestilling i de små minoritetshjem. Og så koster det endda ikke særlig mange penge, så skattestoppet forstyrres ikke ...og huj hej, hvor vi gungrer.

Som det har været så karakteristisk for den borgerlige regering, er ligestillingspolitik primært symbolpolitik. Den skal syne af mest mulig og flytte mindst mulig – og endelig ikke koste noget.

Kampagner er OK, hvis de er ordentligt gennemtænkt som kampagnen mod vold i hjemmet. Men kampagner gør det ikke alene. Der må følges meget mere op med midler til at forbedre indsatsen omkring børn i voldsramte familier, styrke krisecentrene og opbygge centre til at "helbrede" kvinder, som har levet mange år i vold. Der må øget forskning i emnet osv. Så vil der for alvor sker forbedringer. Men det sker ikke bare ved hjælp af en kampagne. Heller ikke selv om der blev kanaliseret en del midler fra de såkaldte satspulje midler i halen på kampagnen.

Jeg tror desværre, det er det samme symbolstunt, vi er vidne til nu. Blot mindre gennemtænkt. Det ses ikke mindst af Eva Kjærs partifælle Ejvind Vesselboes hurtige advarsel om at udenlandske kvinder, der forlader deres ægtefælle før de har været gift i 7 år, som hovedprincip mister retten til at bo i landet og dermed også muligheden for at være sammen med evt. børn. (Venstres egen politik.)

Når vi ved, hvor svært det er for almindelige danske kvinder, som har levet i et undertrykkende parforhold, at forlade dette, hvor meget mere vanskeligt er det så ikke for minoritetskvinder, hvor hele normsettet i langt højere grad retfærdiggør mandens opførsel. Og familien bredt vil fordømme en.

Vi ved, at det er økonomisk selvstændighed, der er vejen til personlig integritet. Det fik min aldersgruppe ind med modernælken. Uddannelse og arbejde skulle vi have, så vi kunne klare os uden en forsørger. Både ægtefæller og staten er upålidelige størrelser. Den ene kan forsvinde, og staten kan når som helst beslutte at forringe en ydelse.

Præcis det samme må vi have i baghovedet, når vi drøfter minoritetskvindernes frigørelse. Og derfor er det langt mere end en kampagne, der skal til. Et kig på det nye regeringsgrundlag antyder også, at der skal ske noget på dette felt. Der skal komme en handlingsplan i løbet af året og satspuljemidler vil sikkert også fortsat blive sat ind for at bekæmpe vold i minoritetshjem.

Men det er langt mere fundamentalt, der skal gribes an. Regeringen må simpelthen etnicitets- og kønsmainstreame sin familiepolitik. Den nugældende politik modarbejder på alle måder minoritetskvinders integration på det danske arbejdsmarked.

Lange betalte barselsorlovsperioder med frit valg mellem forældrene samt højere børnechecks og fortsat høje daginstitutionstakster – og måske lange ventelister – er en direkte barriere for minoritetskvindernes indtog på det danske arbejdsmarked.

Jeg ved fra min tid i AF, at penge er en mindst lige så afgørende motivationsfaktor i minoritetshjem for begge parter, som i danske hjem. Hvis familien er økonomisk rimeligt stillet ved at kvinden føder mange børn med passende mellemrum, så er det meget svært at overbevise en modvillig ægtefælle om vigtigheden af at komme på arbejdsmarkedet og få sin egen økonomi. Og det kan naturligvis også være svært for den enkelte minoritetskvinde at se fidusen i det, hvis det arbejde hun vil kunne få er dårligt betalt, fysisk hårdt eller på anden måde belastende – samtidig med at hun ikke ved, hvordan stemningen omkring hende vil være.

Det er alle de ting, der må rykkes på, hvis minoritetskvinder i undertrykkende parforhold skal få mod og styrke til at kræve ligestilling i parforholdet og måske endda bryde ægteskabet.

Derfor er jeg også langt mere tilfreds med det socialdemokratiske familiepolitiske udspil, der sænker prisen på daginstitutioner til en tusse om måneden. Og som forringer børnechecken ved at indføre den lave takst i hele forløbet, men også indfører en pasningsgaranti igen. Minoritetsmødre vil i det landskab have langt nemmere ved at argumentere for, at de skal have uddannelse og arbejde. Børnene vil komme i børnehave. Hun vil i de fleste tilfælde få øget sit kendskab til det danske samfund og de herskende normer her. Det allerbedste fundament for en egentlig frigørelsesproces og god integration af børnene. Hvis man samtidig sørgede for at øremærke tid i barselsorloven til både fædre og mødre, så ville det for alvor kunne rykke rent ligestillingsmæssigt og det gælder for så vidt i både danske familier og minoritetsfamilier.

Men det kræver, at regeringen nytænker sin familiepolitik radikalt og giver køb på det såkaldte "Frit Valg" slogan. Men det skulle vel også være muligt. Det gør man jo i forvejen både i forhold til at begrænse familiesammenføringer og i øvrigt også i forhold til mange udsatte grupper, hvor kommunerne for at overholde budgetterne lukker stadig flere af de tilbud, udsatte grupper havde at vælge imellem. Frit valg er for de stærke ... og skal sikre, at fædre fortsat skal kunne tørre hele omsorgsforpligtigheden af på mødrene, med alt hvad det betyder for bl.a. ligelønnen. Præcis det der også er demotiverende for minoritetskvinder. Og heller ikke her vil regeringen føre andet end symbolpolitik. Den skrinlagte lovgivning om kønsopdelte lønstatistikker trækkes nølende ud af mølposen for blot at blive studeret ... og måske fremsat i en aldeles utilstrækkelig udgave.

På samme måde som kønsaspektet spiller den etniske dimension ind i mange flere politikområder, end man lige forestiller sig, når man for alvor vil fremme en integration af minoritetsgrupperne. Det kan man også se af hele den lovpakke som socialdemokratiet fremsatte i januar med henblik på at styrke integrationen af etniske minoriteter. Pakken viser hvor langt mere seriøst S vil gå til værks for at fremme integrationen i samfundet og dermed sikre sammenhængskraften fremover.

Men faktisk er det socialdemokratiets nye program "Made in Denmark", der mere end noget kan være med til at fremme ligestilling for minoritetskvinder. En række konkrete tiltag, der øger uddannelse for alle og sætter gang i beskæftigelsen både den private og offentlige, er overhovedet den vigtigste forudsætning for, at også minoritetskvinder kan opnå så stor økonomisk selvstændighed, at de kan sætte sig igennem derhjemme og kræve ligestilling.

At minoritetskvinder og feminisme er blevet en svær cocktail skyldes ikke mindst, at de borgerlige bruger – og misbruger den manglende kønsligestilling i minoritetsmiljøet til at aflede opmærksomheden fra deres egen halvhjertede engagement i den traditionelle kønsligestilling.

Afstemningerne i Folketinget afslører til fulde dette fænomen. Lad os gerne tale om ligestilling i FN og EU og "Langt bort i stand" – f.eks. Tyrkiet ... men endelig ikke, når det er her hjemme, hvor vi rent lovgivningsmæssigt fortsat for alvor kunne gøre en stor forskel.

I stedet har de borgerlige så gjort det til den store sport at fremstille kvindeorganisationerne, som de store skurke, der ikke har sluppet alle andre ligestillingskampe for at "hjælpe minoritetskvinderne". Og den urimelige "skyld og skam" har både medierne og kvindeorganisationerne et lang stykke af vejen købt. Det er ikke rimeligt. Jeg mener alle har et lige stort ansvar for at få integrationen til at lykkes helt generelt – og også for minoritetskvinderne. Og dertil kommer, at kvindeorganisationerne ingen lunde har ligget på den lade side. Der arbejdes støt og metodisk, hvilke bl.a. fremgår af en meget lang liste som Anette Wolthers har udarbejdet i en kortlægning af denne problematik.

Når det er sagt, kan alle jo blive bedre - også kvindeorganisationerne. Men vi kommer ikke uden om, at det er kompliceret, fordi minoritetskvinder jo også er meget forskellige i deres ønske om frigørelse. Præcis som danske kvinder også var det tilbage i 60'erne ... og vel fortsat er det.

Vi kan som feminister bliver usikre på, hvornår det er til gavn for minoritetskvinder, og hvornår det er en ulempe, at vi "presser på for deres frigørelse". Nogle af de mest fremtrædende feminister i Tyrkiet kæmper for retten til at bære tørklæde, så tingene er ikke helt så enkle, som DF og regeringspartierne gerne vil gøre dem.

Dette ændre ikke ved, at vi alle holder på at kvindeundertrykkelsen er lige så utilgivelig i minoritetsmiljøet som i de danske miljøer... blot en usikkerhed i forhold til, hvilken form indsatsen mod kvindeundertrykkelsen skal have for at være effektiv og gunstig for minoritetskvinderne.

Jeg tror det kommer til at gå meget nemmere i årene frem, fordi der nu kommer stadig flere stærke minoritetskvinder, som er gode rollemodeller og som også kan fortælle os hvilken støtte, der virker bedst.

Et nyt tema, hvor ligestilling vil blive misbrugt, er politivolden i Tyrkiet i søndags. DF vil gøre, hvad de kan for at få dette til at spille ind i beslutningen om forfatningstraktaten. Hvilket er helt urimeligt. Dels er der 15 –20 år til, der skal tages endelig stilling til Tyrkiet som medlemsland. Det har ikke noget med forfatningstraktaten at gøre overhovedet.

Og selv om det så skulde have det, så kan episoden lige så vel benyttes til at argumentere for at fastholde Tyrkiet i en lang forhandlingsperiode, hvor de er sårbare over for kritik og må anstrenge sig for at forbedre en række forhold - ikke mindst ligestillingsmæssigt. Ved at fastholde muligheden for tyrkisk indtræden i EU giver vi den bedste håndsrækning til tyrkiske medsøstre overhovedet. Om ikke andet så får de i første omgang skabt formel ligestilling og dermed håndtag i forfatning og lovgivningen, som gør det nemmer at komme videre til reel ligestilling.

Til slut vil jeg godt lige slå et slag for et øget fokus på køn og etnicitet i forbindelse med strukturreformen. Der vil i dette forår blive truffet beslutninger, som kommer til at flytte rundt på arbejdspladser og opgaver i et omfang, der siger spar to til, hvad Danmark før har oplevet... og i et ganske højt tempo. Det vil berøre rigtig mange kvinder, da vi både er i stort overtal som medarbejdere og som modtagere af serviceydelser.

Indtil videre har regeringen kun gjort helt mikroskopiske forsøg på at leve op til loven om at kønsmainstreame ny lovgivning og planlægning. Spørg derfor hvor I kan komme til det, hvordan det lige går med at vurdere tiltagenes konsekvens for kvinder og mænd .. og måske i tilgift for minoritetskvinder. Det gælder både i forhold til personalepolitik,

udliciteringsbetingelser m.m. og så mulighederne for en repræsentation i de nye kommunalbestyrelser og regionsråd, der bedre afspejler befolkningens sammensætning mht. køn og etnicitet.

Små uskyldige spørgsmål kan ændre en dagsorden... og det er der brug for. Spørg og følg op efterfølgende, når de bliver dig svar skyldig og lover at undersøge sagen.

Sørg for at blive medlem af et parti. Det giver mulighed for at være med til at placere folk på opstillingslisterne. Her har partimedlemmer en uforholdsmæssig stor indflydelse på et valgs resultat. Det bliver smadder vigtigt denne gang. Der bliver halvt så mange kandidater... konkurrencen bliver ekstrem. Stil op – eller gør en indsats for at få en kvinde valgt ind – praktisk og med moralsk støtte og opmuntring.

Overvej hvad I kan gøre hver især og sammen, for at kvinder – også minoritetskvinder - bliver placeret højt på listerne. Og hvad vi hver især kan gøre i egen fagforening, boligforening, sportsklub m.m., for at få en kvindelig kandidat valgt ind.

Glem ikke fantasiens og initiativets magt – Og husk at vi skaber verden ved den måde, vi taler om noget. "Italesætter det". Tal positivt om dine medsøstre af enhver herkomst, når du vælger at sige noget. Det gamle udtryk frænde er frænde værst har nogen haft held til at døbe om til, at kvinde er kvinde værst. Jeg tror ikke, at vi er hverken bedre eller dårligere end mænd til at bagtale hinanden. Det er der nogen, der gerne vil have os til at tro og bruge som forklaring på den bestående uligestilling. Gør dette til skamme. Lad os skrælle denne etikette af os, ved at stå sammen så meget som overhovedet muligt. Hvis ikke vores - og jeg siger vores -velfærdssamfund ganske langsomt skal blive forvandlet til et liberalistisk konkurrencesamfund, så er det i disse år, vi skal rebe sejlene og stå sammen. Det begynder næste tirsdag i Folketingssalen. Der er ingen tid at spille.